

Bakker

Ik dank de heer Herben voor zijn positieve woorden. Hij heeft gevraagd of het toevallig is dat in augustus ineens wel krachtdadig kon worden opgetreden. Nu, dat weten wij niet, maar ik heb vanmiddag al gezegd dat het bestaan van de enclaves een belemmering was voor krachtdadig optreden, juist vanwege de risico's voor de eigen troepen. Hij suggereerde min of meer een internationaal complot daarbij of in ieder geval een hogere politieke strategie waar de enclave het slachtoffer van is geworden.

Dat de enclaves slachtoffer zijn geworden van de gang der dingen, is evident. Ik ben het zeer eens met degenen die zeggen dat het van groot belang is dat ook de Bosnische regering, zowel die van de Bosnisch-Kroatische Federatie als die van de Republika Srpska, alsook die van het land Servië-Montenegro, zeg maar Belgrado, opening van zaken geeft over dit geheel. Zover zijn wij nog lang niet, want als er in de republiek Bosnië-Herzegovina wordt voorgesteld om middelen uit te trekken ten behoeve van het oorlogsmonument in Potocari en de begraafplaats aldaar, dan zijn het de parlementsleden van de Republika Srpska die ogenblikkelijk amendementen indienen om dat geld weer aan allerlei andere, ook Servische, doelen te besteden. Kortom, zelfs op dat niveau wordt er al gesteggeld en gebekvecht. Het moment waarop volledige openheid wordt gegeven van Bosnische kant en van Servische kant, is, zo vrees ik, nog ver weg. Toch zou dat van groot belang zijn, ook om al die onderzoeken die zijn gedaan aan elkaar te knopen. Dat het verplichte leerstof moet zijn, ben ik met de heer Herben eens. Ik heb hem zo-even al horen suggereren er een cursus van te maken en ik geloof dat de heer Koenders daarvoor beschikbaar is.

Voorzitter. Door de heer Eurlings is een motie ingediend. Ik heb gearzeld of ik deze motie overbodig moet noemen dan wel of ik haar moet overnemen. Ik geloof dat dit allemaal niet kan of in ieder geval niet gewenst is. Misschien mag ik ermee volstaan de erkentelijkheid van de commissie ervoor uit te spreken. Ik ben blij dat de Kamer zich mede op basis van dit debat voorbereid acht op een gedachte-wisseling met de regering over twee weken en het rapport als waardevolle bouwsteen daarvoor wil zien. Ik

geloof niet, gelet op de brede ondertekening, dat het mij past om een oordeel over de motie te geven. Ik wil haar natuurlijk wel van harte in uw aandacht aanbevelen.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Ook van mijn kant wil ik de enquêtecommissie graag hartelijk danken. De voorzitter is vanavond al een aantal keren in het zonnetje gezet, maar hij zal het met mij eens zijn dat hij dit werk nooit had kunnen doen zonder de andere leden van de commissie en dat de dank zoals die in de motie is verwoord, dan ook de gehele commissie geldt.

Ik stel vast dat de commissie verder geen taken meer heeft en ik dechargeer zoals dat dan officieel zo mooi heet, bij dezen de commissie. Dank u zeer voor al uw inspanningen en werk. Er zijn, ook in het debat van vandaag, goede bouwstenen neergelegd voor het debat met de regering.

Sluiting 23.14 uur

Lijst van ingekomen stukken, met de door de voorzitter terzake gedane voorstellen:

1. de volgende brieven:

een, van de minister van Buitenlandse Zaken, ten geleide van het verslag van de Raad Algemene Zaken en Externe Betrekkingen van 19 en 20 mei 2003 (21501-02, nr. 476);

een, van de staatssecretaris van Buitenlandse Zaken, ten geleide van vier fiches die werden opgesteld door de Werkgroep Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen (BNC) (22112, nr. 273);

een, van de ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, ten geleide van de eerste voortgangsrapportage over de uitvoering van het Veiligheidsprogramma (28684, nr. 9);

een, van de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie, over het rapport van Human Rights Watch (19637, nr. 738);

een, van de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, inzake verzoek om een onderzoek in te stellen naar de aard en omvang van de specifieke problemen die leerlingen met een

handicap ondervinden in het (v)mbo (24578, nr. 50);

een, van de staatssecretaris van Financiën, over verkoop van domeingronden (28600, 24490, nr. 67);

een, van de minister van Defensie, over de EU-geleide operatie in Macedonië (21501-02, nr. 477);

een, van de minister van Verkeer en Waterstaat, ten geleide van de dertiende en laatste voortgangsrapportage van de Westerscheldetunnel (17741, nr. 45);

een, van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, inzake Agentschap Rijksinstituut Volksgezondheid en Milieu (28920).

Deze brieven zijn al gedrukt en rondgedeeld;

2. de volgende brieven:

een, van de minister van Buitenlandse Zaken en de staatssecretaris voor Europese Zaken, ten geleide van aanbidding deel II herziene Ontwerp-Grondwet (beleidsdeel);

twee, van de minister van Justitie, te weten:

een, ten geleide van het jaarverslag van de Dienst Justitiële Inrichtingen;

een, ten geleide van het onderzoeksrapport "Schimmige Werelden. Nieuwe etnische groepen en jeugdcriminaliteit";

een, van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, inzake brief Hervormde basisschool De Triangel en uitvoering motie inzake lesurenplanning;

een, van de minister van Verkeer en Waterstaat, inzake onvoldoende functionerende afdichting van AVI-bodemassas in enkele werken van Rijkswaterstaat;

een, van de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, inzake het algemeen overleg op 28 mei 2003 over de problematiek rond de herverzekeringplicht van het pensioenfonds Nigoco;

een, van de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, inzake Wijzigingsbesluit harmonisering financiële verantwoording sociale pijler;

een, van de Algemene Rekenkamer, inzake wijziging publicatiedata juni 2003.

De voorzitter stelt voor, deze brieven door te zenden aan de betrokken commissies en niet te drukken.